

Länstyrelsen
Värmland

Länsplan för skogsbrandsbevakning med flyg

Värmlands län 2021

Publ nr 2021:06
ISSN 0284-6845

Bild: Länsstyrelsen
Planen är sammanställd av Fredrik Walter-Bivall och Anna-Sara Ahlstrand

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad
010-224 70 00, www.lansstyrelsen.se/varmland

Innehåll

1	Inledning	1
2	Organisation.....	1
3	Bevakningsområde.....	2
4	Riktlinjer vid genomförande och omfattning	2
	4.1 Allmänt	2
	4.2 Beslut om bevakning.....	3
	4.3 Starttider.....	3
	4.4 Underlag för brandriskbedömning.....	4
	4.5 Radioförbindelse och radiopassning.....	4
	4.6 Positionsangivelser	5
	4.6.1 Rikets nät	5
	4.6.2 Latitud/Longitud.....	5
5	Instruktioner	5
	5.1 Brandflygsansvarig.....	5
	5.1.1 Allmänt	5
	5.1.2 Före brandbevakningssäsongens början.....	5
	5.1.3 Under bevakningsperioden	6
	5.1.4 Efter brandbevakningsperioden	6
	5.2 Instruktion för flygplansbesättning	6
	5.2.1 Allmänt	6
	5.2.2 Förberedelser före flygning	6
	5.2.3 Under flygning	6
	5.2.4 Efter flygning	7
6	Färdplanstjänst	7
	6.1 Instruktion för flygplansbesättning	7
	6.1.1 Snarast efter start.....	7
	6.1.2 Snarast efter landning.....	8
	6.2 Instruktion för SOS Alarm	8
7	Övrigt	8
	7.1 Naturvårdsbränning eller kända/planerade händelser inom bevakningsområdet.....	8
	7.2 Exempel på uppgifter i rapport från entreprenör och årsrapport.....	8
	7.3 Drönare	8
	7.4 COVID.....	9
8	Brandflygslingor Värmland.....	10
9	Sammanfattning/Checklista.....	11
10	Bilaga 1 – exempel beslutsmall	12

1 Inledning

Regeringen beslutade den 19 april 2007 att återinföra stödet för skogsbrandsbevakning med flyg över hela landet.

Skogsbrandsbevakning med flyg medför stora fördelar för samhället eftersom skogsbränder då kan upptäckas tidigt och positionsbestämmas. Därmed förhindras brandens spridning, kostnadskrävande insatser och stora egendomsförluster.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvarar för nationell inriktning, finansiering och uppföljning och ger årligen ut nationella riktlinjer för skogsbrandsbevakning med flyg.

Länsstyrelsen har produktionsansvar och beslutar, inom ramarna för MSB:s riktlinjer, om omfattningen av bevakningen och upphandlar utförare av skogsbrandsbevakningen. Länsstyrelsen samarbetar med räddningstjänsterna i länet som har fått bedömningsansvar för behovet av flygning.

Detta dokument utgör Värmlands länsplan för skogsbrandsbevakning med flyg för verksamhetsåret 2021. Länsstyrelsen Värmland har beslutat att genomföra skogsbrandsbevakning med flyg på två flygslingor i länet.

Planen är fastställd av tillförordnad försvarsdirektör Claes-Göran Johansson.

2 Organisation

Uppdragsgivare

Länsstyrelsen Värmland

Kontaktperson:

Anna-Sara Ahlstrand, mobil 073-063 26 58,

anna-sara.ahlstrand@lansstyrelsen.se

Fredrik Walter-Bivall, mobil 073-054 36 56,

Alternativt, Tjänsteman i beredskap (TIB), nås via SOS Alarm KBX växel nr 054-83 51 87.

Övriga aktörer

Räddningsregion Bergslagen

Driftschef Magnus Bern, Tel/mobil: 010-176 20 61

Karlstadregionens räddningstjänst

Räddningschef Nils Weslien, 054-540 28 32

Avdelningschef räddningstjänstavdelningen Anders Markus, 054-540 28 23

SOS Alarm AB, Örebro

Gruppchef / kontaktperson Lena Ljungquist, 072-556 69 57

Platschef Susanne Steijer, 073-8015374

Aeronom AB

Brandflygsansvarig Olle Palm, Aeronom, 070-514 87 60

3 Bevakningsområde

Bevakningsområdet kontrolleras från två flygslingor, södra (S11) respektive norra (S21), som finns angivna på karta Brandflygslingor Värmland i kap 8 och har brytpunkter enligt nedan i SWEREF 99. Bevakningen utförs oberoende av varandra i dessa två bevakningsområden.

Brytpunkter flygslinga S21			
Lekvattnet N: 6674600 E: 371000	Tyngsjö N: 6682900 E: 437900	Östra Sundsjön N: 6649700 E: 445500	Lill-Lungen N: 6602200 E: 455500
Stor-Älgsjön N: 6593600 E: 447200	Sunne N: 6634300 E: 395700	Kymmen N: 6654100 E: 371300	
Brytpunkter flygslinga S11			
Öna N: 6626000 E: 354100	Jäverön N: 6580900 E: 420700	Högsäter N: 6581000 E: 375400	Svanskog N: 6563400 E: 360200
Breviken N: 6576100 E: 335300			

Norra delen av Torsby kommun ingår i Dalarnas bevakningsområde (slinga WSV).

4 Riktlinjer vid genomförande och omfattning

4.1 Allmänt

Under perioden 1 maj t.o.m. 31 augusti ska entreprenören ha schemalagd jourverksamhet för att dagligen kunna utföra skogsbrandsbevakning med flyg. På dagar utanför denna period kan entreprenören utföra bevakning om denne har resurser i form av tillgängliga flygplan och besättning.

När flygplan kommenderas upp vid redan konstaterad brand är sådana uppdrag att hänföra till räddningstjänst och flygningen ska debiteras den kommunala räddningstjänst som beordrar flygningen.

Vid upptäckt av brand, då luftfartyg stannar kvar i området på order av räddningsledare, för att utföra rekognoscering eller vägvisning utgår ersättning med maximalt 1 flygtimme per uppdrag. Uppgifter som avses i detta stycke och är ersättningsberättigad flygtid och ska rapporteras in i skogsbrandsrapporterings systemet, en notering ska göras om vem (namn) som fattat beslut om att brandflyg ska biträda räddningsledaren/tjänsten.

Luftfartyg som särskilt kommenderas upp för sådana uppgifter vid redan konstaterad brand eller i övrigt, omfattas inte av denna inriktning och ska därmed inte rapporteras in i skogsbrandssystemet.

4.2 Beslut om bevakning

Beslut om bevakning fattas **dagligen** av vakthavande befäl (VB) vid Räddningsregion Bergslagen som av Länsstyrelsen Värmland engagerats för detta uppdrag. Vakthavande befäl medges även rätt att göra tillfälliga ändringar i flygslingor och antal flygningar om det är motiverat med hänsyn till brandrisken samt rådande omständigheter. Vid tveksamheter ska länsstyrelsens kontaktperson konsulteras. Avvikelse skall dokumenteras i beslutsunderlaget, se bilaga 1 för exempel på beslutsmall.

Dagliga bevakningsbeslut tas av vakthavande befäl vid räddningsregion Bergslagen mellan den 1 maj till den 31 augusti, därutöver sker flygning på beslut av länsstyrelsen i samråd med den räddningstjänst som söker att aktivera flyget.

Före 1 maj Länsstyrelsen i samråd med den räddningstjänst som söker att aktivera flyget.

1 maj – 31 augusti Räddningsregion Bergslagen

Efter 31 augusti Länsstyrelsen i samråd med den räddningstjänst som söker att aktivera flyget.

Beslutet meddelas av aktuell beslutsfattare per e-post enligt nedanstående sändlista, detta dagligen senast klockan 09:15. Meddelandet ska innehålla beslut om bevakning för de båda slingorna, motivering samt omfattning.

Sändlista:

maildt@sosalarm.se; tib.varmland@lansstyrelsen.se;
brandflyg.hagfors@aeronom.se

(respektive organisation sprider vidare i den mån det behövs.)

Om extra flygning önskas utanför ordinarie rundor kontaktar räddningsregionen företrädesvis flygentreprenören direkt, se kontaktpersoner. Räddningstjänsten ansvarar sedan för att SOS meddelas eventuell extra flygning och entreprenören meddelar start och landning enligt vanlig rutin. Fakturering av denna typ av flygning sker direkt till beställande organisation/räddningstjänst. Om förutsättningarna ändras under dagen (extra flygningar behövs etc) ska nytt beslutsunderlag skickas till ovanstående sändlista.

4.3 Starttider

Antalet flygningar kan uppgå till tre stycken per flygslinga och dygn, se förslag på starttider nedan. Anslutning till flygslingan kan ske var som helst på slingan.

Starttider (normalt)	
En flygning per dag	14:00
Två flygningar per dag	13:00 och 16:15
Tre flygningar per dag	11:45, 15:00 och 18:15

Tider kan justeras efter överenskommelse med entreprenör.

4.4 Underlag för brandriskbedömning

Bevakning sker normalt vid brandrisk 4, 5, och 5E men stor hänsyn tas till särskilda förhållanden. I samband med blixtnedslag eller kraftiga åskväder kan exempelvis bevakning vara aktuell även vid brandrisk 3. Underlaget för brandriskbedömningen hämtas i informationssystemet Brandrisk skog och mark på SMHI:s webbplats (www.smhi.se/brandrisk) samt genom allmän väderinformation och åskriskprognos.

Brandrisknivå	Bevakning (normalt)
5-5E i 50% eller mer av slingans område	2-3 gånger per dygn längs hela slingan
5-5E vid brytpunkter i slingans område	Flygning över aktuella brytpunkter 2 gånger per dygn
4 i 25% eller mer av slingans område	1 gång per dygn längs hela slingan
4 vid brytpunkter i slingans område	Flygning över aktuella brytpunkter 1 gång per dygn
1-3 i hela slingans område	Normalt sett ingen bevakning. Hänsyn bör dock tas till åskriskprognos och blixregistrering

4.5 Radioförbindelse och radiopassning

Länsstyrelsen tillhandahåller Rakelenheter för rapportering till SOS och samband med kommunal räddningstjänst. Rakel används normalt endast vid meddelande om flygplansstart och landning samt rapport om iakttagna bränder, och vid fordonsledning för räddningstjänst, polis eller liknande.

Anrop från flygplan till SOS sker via Rakel med ett s.k. "Call Back Request" enligt lokal instruktion. SOS svarar anropande enhet på talgrupp enligt nedan.

Anrop från SOS Alarm till flygplan sker via Rakel på talgrupp enligt nedan.

Anrop mellan räddningstjänst och flygplan sker genom att SOS grupp kombinerar respektive ihop flygklubbens talgrupp och räddningstjänstens ordinarie/anvisade talgrupp.

Flygslinga	Anropsnummer (MSISDN) och talgrupp
Norra slingan S21	2 70 5222 Värm SamvFlyg-1 (primär) Värm SamvFlyg-2
Södra slingan S11	2 70 5221 Värm SamvFlyg-3 (primär) Värm SamvFlyg-4

Reservtalgrupp är Värm SamvFlyg-5.

4.6 Positionsangivelser

Länsstyrelsen tillhandahåller två pärmar som innehåller kartor i skala 1:50 000 över hela bevakningsområdet. Detta kartmaterial ska alltid medföras i flygplanet och användas vid brandflygbevakning.

Positionsangivelse till räddningstjänsten ska alltid vara i Rikets Nät. SOS kan även ta emot latitud/longitud och omvandla uppgiften till Rikets nät.

Spanaren skall noga anteckna inrapporterade lägen och förvissa sig om att SOS har uppfattat detta rätt.

4.6.1 Rikets nät

På karta i skala 1:50 000 är Rikets Nät det svarta rutnätet och de svarta siffrorna på kartans fyra kanter och varje ruta har en area på 1 x 1 km.

Först anges koordinaten för X-läget i Nord/Sydlig riktning, det vill säga genom att läsa av det siffervärde som finns på kartans vänstra eller högra kant.

Därefter anges Y-läget i Ost/Västlig riktning vars siffror finns på kartans övre och undre kant.

Fyra siffror kan avläsas direkt i kartan men en position ska anges med fem siffror och den sista siffran får då uppskattas. Med fem siffror blir positionen bestämd med en noggrannhet på 100 m. Ange gärna platsen i förhållande till en geografisk punkt som är lätt att hitta på kartan som ort, kyrka, sjö och liknande samt bäring och avstånd.

Exempel: Position 65968 - 13362, ca 800 meter norr Värmskogs kyrka.

4.6.2 Latitud/Longitud

I vissa områden kan det vara svårt att med hjälp av kartan ange positionen. Då kan flygplanets GPS-navigator användas för att ange läget i Latitud/Longitud. Latitud anges med 6 siffror och Longitud med 7 siffror.

Exempel: Stavnäs kyrka position N 59.10.29/E 012.44.00

5 Instruktioner

5.1 Brandflygsansvarig

5.1.1 Allmänt

Ska ansvara för att tillräcklig flyg- och basberedskap för skogsbrandsbevakning upprätthålls och vara kontaktperson mot Länsstyrelsen, räddningstjänstens representanter och SOS.

Vara väl förtrogen med av MSB, länsstyrelse, SOS, Kungliga Svenska Aeroklubben och Transportstyrelsen utfärdade instruktioner, föreskrifter och anvisningar samt rutiner. Vara väl förtrogen med befintlig materiel för skogsbrandsbevakning exempelvis radioutrustning och kartor.

5.1.2 Före brandbevakningssäsongens början

Ansvarar för att tjänstgöringsplan för flygförare, baspersonal och flygplan upprättas och kontrollera deltagande flygförarens lämplighet som brandbevakningsflygare.

Kvittera ut Rakelenheter, kartor och annan utrustning och se till att brandflygradion funktionskontrollernas i flygplanen och förvissa sig om att

kartmaterialet är i fullgott skick och vid behov anordna genomgångar med berörd personal.

Rapportera till Länsstyrelsen vilka personer som ska ha tillgång till MSB: centrala datasystem (<https://skogsbrandflyg.msb.se/>). Varje enskild användare har personlig inloggning, detta skapas på MSB:s hemsida (sök mina sidor).

5.1.3 Under bevakningsperioden

Följ upp och hålla sig väl förtrogen med det allmänna väderleksläget och SMHI:s brandriskprognos. Ansvara för att flygning sker enligt avtal och fattade beslut om flygning samt att flygningarna genomförs i enlighet med "Plan för skogsbrandbevakning med flyg 2021" (denna skrift).

Se till att gällande bestämmelser följs.

Fortlöpande mata in alla efterfrågade uppgifter i flygrapporten i MSB: centrala datasystem (<https://skogsbrandflyg.msb.se/>).

Till Länsstyrelsen Värmland månadsvis skicka faktura med samt "Rapport från entreprenör", se exempel innehåll kap 7.2.

Fakturor måste vara länsstyrelsen tillhanda senast 1 oktober 2021.

Ansvara för att både start och landningstider för alla flygningar som omfattas av avtalet för skogsbrandsbevakning, inklusive övningar, rapporteras till SOS. Alla upptäckta skogsbränder skall omgående rapporteras in till SOS för vidare handläggning.

5.1.4 Efter brandbevakningsperioden

Senast den 1 oktober, bevakningsåret, skicka in årssammanställning till Länsstyrelsen Värmland på blankett "Årsrapport".

Se till att Rakelenheterna, brandflygkartorna och övrigt utkvitterat material för skogsbrandsbevakning återlämnas till Länsstyrelsen senast den 22 oktober.

Skicka faktura, om detta inte gjorts månadsvis. Faktura måste vara länsstyrelsen tillhanda senast 1 oktober 2021.

5.2 Instruktion för flygplansbesättning

5.2.1 Allmänt

För att delta i brandflyget krävs utbildning i brandflygbevakning som anordnas av respektive brandflygsansvarig. Flygförare ska dessutom uppfylla kraven i EASA Part-NCO/SPO.

Andreförare eller spanare **ska alltid ingå i besättningen** och ska vara väl insatt i uppdraget och i de uppgifter som normalt ingår.

Varje dag klockan 09:30 under schemalagd beredskapsperiod ska ansvarig flygförare ringa SOS 019-12 16 73 för att få besked om flygning eller inte flygning, starttider och övrigt som gäller den aktuella brandbevakningsdagen

5.2.2 Förberedelser före flygning

Lämna färdplan enligt instruktionen i kap 6.

Se till att kartor, radio, papper, penna och eventuell GPS finns ombord.

Kontrollera att brandflygradion är inkopplad. Utför gärna förbindelseprov.

5.2.3 Under flygning

Snarast efter start anropa SOS och meddela den verkliga starttiden.

Kontinuerlig passning på brandflygradion.

Med cirka 15 minuters mellanrum görs en 360-graderssväng för överblick av redan passerat område från annan vinkel och under annat ljusförhållande.

Alla upptäckta skogsbränder ska omgående rapporteras till SOS.

Vid rapportering till SOS ska positionsbestämning anges i Rikets Nät eller Latitud/Longitud. Fastställ positionen säkert innan rapporteringen påbörjas. Vid kontakt med Räddningstjänst ska position anges i Rikets Nät.

Om fordonsledning blir aktuell och radioförbindelse med fordon saknas, ska fordonsledningen ske enligt fastställd teckenanvisning beskriven i kap 8.2 Visuell fordonsledning från flygplan.

För SOS färdplansuppföljning ska större avvikelse från brandflygslingan meddelas till SOS. Likaså om landningen beräknas ske mer än 30 min efter uppskattad landningstid.

Om uppdraget avbryts och/eller om landning sker på annan plats än vad som från början angivits, ska SOS meddelas.

Vid brand på norskt område meddelas SOS som bestämmer eventuell åtgärd. Om det blir aktuellt med gränspassage måste tillstånd begäras från Oslo Control.

Eventuell bildöverföring och hantering av denna (leverans, kostnad etc.) görs direkt mot vakthavandebefäl på RRB (vb@raddningsregionbergslagen.se).

5.2.4 Efter flygning

Färdplan ska avslutas med landningsmeddelande till SOS på telefon 019-12 16 73 snarast efter landning.

Efter varje flygning ska brandflygförarens förarrapport skrivas på avsedd blankett.

Om brand upptäckts av flyget eller om flyget medverkat vid brand efter dirigeringsav SOS så ska brandens ärendenummer anges i rapporten. Ärendenumret fås av SOS efter landning.

Förarrapporterna sändas till Brandflygansvarig (BA).

6 Färdplanstjänst

6.1 Instruktion för flygplansbesättning

Före start ring SOS telefon 019-12 16 73 och lämna följande färdplan:

- brandflygslinga
- flygplanets registreringsbeteckning
- antal personer ombord
- start- och landningsflygplats
- beräknad starttid
- beräknad landningstid
- flygförarens namn

6.1.1 Snarast efter start

Meddela SOS verklig starttid via brandflygradion vilket innebär att färdplanen aktiveras.

6.1.2 Snarast efter landning

Ring till SOS, telefon 019-12 16 73, och lämna landningsmeddelande som innebär att färdplanen avslutas.

6.2 Instruktion för SOS Alarm

Har landningsmeddelande inte inkommit till SOS senast 30 minuter efter beräknad landningstid ska tjänstgörande personal på SOS göra följande:

Kontakta flygtrafikledningen i Karlstad, telefon 054-55 60 75, eller om denna är stängd, kontrollcentralen Arlanda, telefon 08-585 545 05, och meddela följande:

- att flygplan saknas
- flygplanets registreringsbeteckning
- flygplanstyp
- antal personer ombord
- startflygplats
- starttid
- aktionstid
- beräknad flygväg, normalt slingans brytpunkter
- beräknad landningsflygplats

7 Övrigt

7.1 Naturvårdsbränning eller kända/planerade händelser inom bevakningsområdet

Den som utför en hyggesbränning ska meddela berörd räddningstjänst vid aktuellt bränningstillfälle. Berörd räddningstjänst rapporterar planerad hyggesbränning till SOS Alarms kundsupport på mail kundsupport112@sosalarm.se.

SOS vidarebefordrar på lämpligt sätt informationen till brandflygbesättning om pågående händelser i bevakningsområdet.

Vid kända pågående kalkningsinsatser i länet ska länsstyrelsens kontaktpersoner meddela detta till SOS i den mån det är möjligt.

7.2 Exempel på uppgifter i rapport från entreprenör och årsrapport

- Antal flyguppdrag
- Flygtid
- Antal dagar med flygning
- Antal först upptäckta bränder
- Vägledning eller andra uppgifter
- Användning av RAKEL – erfarenheter
- Användning av rapporteringssystem - erfarenheter
- Allmänna kommentarer om bevakningen och erfarenheter (bra och dåliga)

7.3 Drönare

Räddningstjänster som använder drönare vid skogsbränder måste säkerställa att SOS är varse att dessa används vid insatser, SOS meddelar detta till brandflyget.

Användning av drönare ska kommuniceras med annat flyg i området.

(Maximal flyghöjd för drönare i berört insatsområdet bör understiga 120 meter).

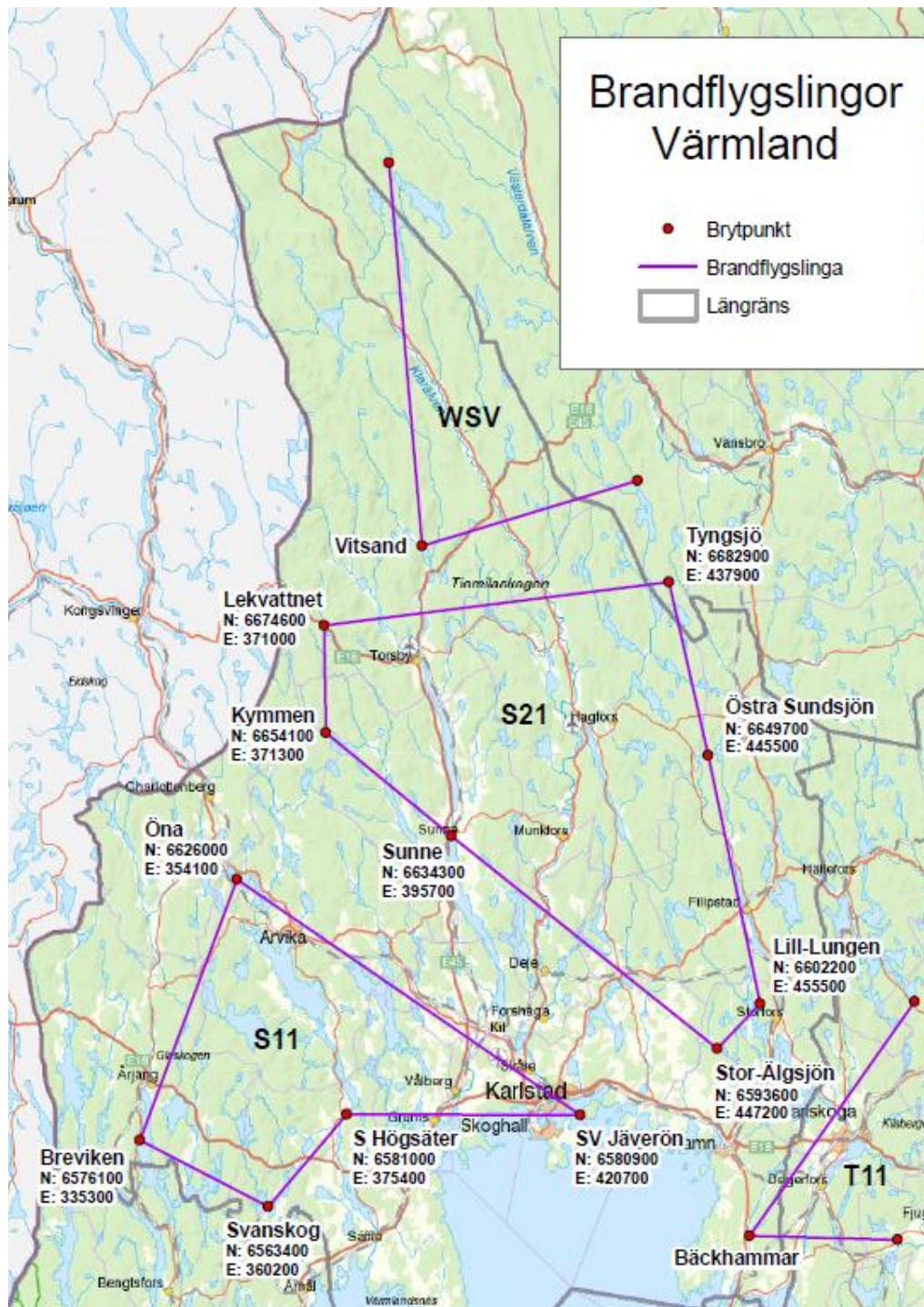
7.4 COVID

Generellt ska folkhälsomyndighetens regler gällande Covidhantering följas.

I det fall som personal som ska delta i flyguppdrag inte kan fullfölja för dagen ska detta meddelas vakthavande befäl vid RRB. Denne tar tillsammans med entreprenören beslut om hur flygningen bör fullföljas (utan spanare, vid senare tidpunkt med ny personal osv). Sker en sådan avvikelse ska detta rapporteras via mail till länsstyrelsens kontaktperson/er.

Vid tveksamheter kontaktas länsstyrelsens kontaktperson/er.

8 Brandflygslingor Värmland

9 Sammanfattning/Checklista

Uppgift	Ansvarig	Mottagare	Utfört senast
Plan för skogsbrandsbevakning	Länsstyrelsen	Brandflygsansvarig MSB m.fl.	Säsongstart
Rapportera användare av MSB:s centrala datasystem	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	Säsongstart
	Länsstyrelsen	MSB	Säsongstart
Upprätta tjänstgöringsplan	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	Säsongstart
Kvittera ut och funktionskontrollerna material	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	Säsongstart
Utbildningsplan	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	Säsongstart
Mata in uppgifter i MSB: datasystem	Brandflygsansvarig	MSB	Fortlöpande
Beslut om flygning/ej flygning	Räddningschef i beredskap	SOS	Dagligen
Info om flygning/ej flygning	SOS	Enligt sändlista	Dagligen
Rapport från entreprenören	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	Månadsvis
Faktura	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	Månadsvis alt. senast 1 oktober
	Länsstyrelsen	MSB	17 november
Årsrapport	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	1 oktober
	Länsstyrelsen	MSB	17 november
Återlämning av material	Brandflygsansvarig	Länsstyrelsen	22 oktober
Redovisning statistik	Räddningstjänst	Länsstyrelsen	Efter avslutad säsong

10 Bilaga 1 – exempel beslutsmall

Beslut om skogsbrandsbevakning med flyg

Södra slingan (S11)

Värmland

Datum	2021-03-26
Beslutsfattare	Beslutsfattare, Vakthavande befäl
Telefon	010-xxx xx xx

Brandrisk

<i>Beskrivning av brandrisken för slingan</i>
<i>Förväntad utveckling</i>

Beslut

Övergripande brandrisk (FWI-Index)	5
Antal Flygningar	2
Avvikelser från normalslinga eller motivering av extra flygningar	

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland